

Marek Domagalski

Depozyt adwokacki to nie pranie pieniędzy

publikacja: 22.09.2017

Depozyt adwokacki jest stosowany od lat, oczywiście winien być związany z prowadzoną, konkretną sprawą, i co oczywiste - nie może służyć przestępcom, niczym dziupla dla złodziei aut.

W przeciwieństwie do depozytu notarialnego depozyt adwokacki nie jest w ustawie wprost uregulowany i chyba dlatego nie jest szerzej znany. Mówią o nim jednak przepisy niższej rangi. W praktyce jest stosowany od lat, może tak długo jak profesja adwokacka.

Wskazuje na to też prof. Michał Królikowski, którego powiązania ze spółką paliwową w śledztwie dotyczącego wyłudzeń podatku VAT, bada prokuratura.

Pieniądze na sprawę

To, co mówi sam Michał Królikowski, pomijając ów śledczy wątek, obrazuje funkcjonowanie depozytu adwokackiego. Otóż jest pełnomocnikiem w tej sprawie od lutego 2017 r. i jego klient przestraszony, że może być aresztowany, a z aresztu można wyjść ewentualnie za kaucją, zdeponował u niego pieniądze (według prokuratury znacznie powyżej miliona zł), w ramach właśnie depozytu adwokackiego. Jak mówi Królikowski, normalnej procedury przewidziana w regulaminie wykonywania zawodu adwokata, która nakazuje ulokować te pieniądze na specjalnym odrębnym koncie.

Rzeczywiście o depozycie adwokackim mówi regulamin wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub spółkach wydany przez Naczelną Radę Adwokackiej. W art. 3 stanowi, że adwokat, który wchodzi w posiadanie środków finansowych należących do klienta lub do osoby trzeciej na zasadzie powiernictwa lub depozytu, ma obowiązek złożyć je na rachunku prowadzonym w banku lub innej podobnej instytucji podlegającej nadzorowi władz publicznych, a rachunek dla środków klientów winien być oddzielony od innych rachunków adwokata.

Tajemnice depozytów

Nie ma więc w pełni racji Bogdan Świączkowski, prokurator krajowy, według którego depozyt adwokacki to instytucja nieznaną polskiemu prawu, ale ma rację, że nie może być tak, by w depozycie adwokackim znajdowały się pieniądze pochodzące z przestępstwa. A takie zdaje się ma podejrzenia prokuratura. Według jej ustaleń oprócz miliona zł, 3-4 miesiące wcześniej mec. Królikowski miał przyjąć na swoje konto 150 tys. USD oraz kilkaset tys. zł, a część w ramach depozytu.

Dodajmy, że adwokat Królikowski podał, że kiedy dowiedział się od klienta, że zdeponowane przez niego pieniądze mogą pochodzić z przestępstwa, jedyne co mógł mu zaproponować, chcąc polepszyć jego sytuację, to ujawnić to prokuraturze, co nastąpiło. W jego ocenie prokuratura ma jednak do niego pretensje o to, że nie podał jej numeru rachunku, na którym te pieniądze są, zaznaczając, że to obejmuje tajemnica adwokacka, a może z niej zwolnić tylko sąd, a z tajemnicy obrończej - nikt.

Tajemnica adwokacka to ważny i szeroki temat, według jednych, zwłaszcza adwokatów, obejmuje wszystkie informacje, jakie adwokat powziął w związku z prowadzeniem sprawy, ale są pewne wyjątki.

- Społeczność międzynarodowa usankcjonowała tylko dwie sfery, w których adwokat może ujawnić tajemnicę adwokacką - wskazuje adwokat Jerzy Naumann, autor komentarza do Kodeksu Etyki Adwokackiej. - Chodzi tu o pranie brudnych pieniędzy oraz finansowanie terroryzmu. Adwokaci, oprócz obowiązku dochowania tajemnicy związanej z powierzoną im sprawą podlegają innemu jeszcze zakazowi: adwokat nie może działać na niekorzyść swego klienta. Zakaz ten jest interpretowany bardzo szeroko, a zatem każda czynność lub zaniechanie, które może zaszkodzić klientowi jest traktowane jako ciężkie przewinienie dyscypliny adwokackiej i może spotkać się z karą aż do wydalenia z adwokatury włącznie.

Mimo braku szczegółowych regulacji dotyczących depozytu obowiązują ogólne zasady prawa cywilnego i karnego, w szczególności depozyt nie może oczywiście służyć przestępcom, do przechowywania przedmiotów przestępstwa.

- Moim zdaniem depozyt adwokacki, tak jak notarialny, musi być ściśle związany ze sprawą, nie może być tak, że klient daje adwokatowi dużą kwotę a ten nie pyta skąd te pieniądze są i je przyjmuje do depozytu - wskazuje adwokat Stefan Jacyno.